

6.4 Odpady

- *produkce odpadů se snižuje, objem nakládání s odpady se zvyšuje*
- *energetické využívání odpadů je stále nízké, přesto je v rámci České republiky nadprůměrné*
- *objem odpadů ukládaných na skládky se snižuje*

S účinností od 1. 1. 2002 vstoupil v platnost nový zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Zákon je v plném souladu s právními předpisy evropského společenství v oblasti nakládání s odpady. Vzhledem k tomu, že zákon zavádí nové definice některých základních pojmů v oblasti nakládání s odpady, není možné údaje o vyprodukovaných odpadech plně srovnávat s údaji z předchozích let.

Více jak 90 % všech odpadů vzniká z hospodářské činnosti podniků (na celkové produkci odpadů v kraji se jednou třetinou podílí odvětví stavebnictví a jednou čtvrtinou zemědělství). Statistické zjišťování produkce odpadů se provádí u ekonomických subjektů s 20 a více zaměstnanci (u odvětví, která se zabývají nakládáním s odpadem, vykazují všechny subjekty). Zbývající část vyprodukovaných odpadů v kraji pochází od obcí, kde převažuje komunální odpad, další část tvoří například stavební a demoliční odpady, jejichž původcem je obec.

Tab.6.4.1 Produkce odpadů a vybrané způsoby nakládání s odpady

v tis. tun

	2000	2001	2002 ¹⁾	2003	2004
Celková produkce odpadů	4 513	4 073	3 073	3 419	3 276
Nakládání s odpady celkem	3 173	2 274	2 119	1 877	2 669
z toho:					
recyklace, získání složek	112	223	319	311	641
spalování	260	32	138	129	123
skládkování a ost. způsoby ukládání v úrovni nebo pod úrovní terénu	1 388	437	494	536	446

¹⁾ změna definice odpadu

Veškerá **produkce odpadů** z hospodářské činnosti podniků v Jihomoravském kraji v roce 2004 představovala 3,3 milionů tun. Na 1 000 Kč regionálního hrubého domácího produktu tak připadá 11,5 kg, což je zhruba o pětinu více, než představuje celorepublikový průměr (9,6 kg odpadů). Nejvyšší produkce odpadů ve vztahu k HDP je v Moravskoslezském kraji (16,2 kg), nejméně v Pardubickém kraji (4,0 kg). Nutno ovšem upozornit na úskalí tohoto poměrování – jde o odpady vyprodukované podniky se sídlem v kraji, ne o vyprodukovaný odpad na území kraje bez ohledu na sídlo podniků.

Způsoby **nakládání s odpady** jsou rozděleny do dvou skupin – jednak na využívání odpadů a jednak na odstraňování odpadů. Využívání je činnost vedoucí k získávání druhotných surovin (opětovné použití odpadu ve výrobním procesu), k recyklaci odpadů, případně jiné využití fyzikálních, chemických nebo biologických vlastností odpadů. Zneškodňováním odpadů se rozumí takové nakládání s odpady, které vede k trvalému zabránění škodlivých vlivů na složky životního prostředí.

Celková produkce odpadů vykazuje pokles, naopak celkový objem nakládání s odpady (způsoby nakládání zahrnují odpady vyprodukované, převzaté od jiných firem a odebrané ze skladu) se zvyšuje. Recyklace odpadů se ve sledovaném období částečně zlepšuje. V roce 2004 byla recyklována téměř čtvrtina odpadů, s kterými bylo nakládáno, spáleno bylo (s využitím i bez využití tepla) necelých 5 % odpadů. Nejčastěji používaným způsobem odstraňování i nadále zůstává skládkování. V roce 2004 bylo uloženo na skládky necelých 17 % odpadů, s kterými bylo nakládáno, což je snížení oproti minulým rokům. Energetické využívání odpadů (využití jako paliva nebo k výrobě energie) je v České republice relativně nízké (3,0 % z celového ročního objemu nakládání s odpady). V Jihomoravském kraji se využilo jako paliva nebo k výrobě energie 4,5 % odpadů. V mezikrajském srovnání je nejnižší energetické využívání odpadů v Moravskoslezském kraji (0,1 %), nejvyšší v kraji Libereckém (21,0 %).